

การสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา กับสิทธิในการรับรู้ ข่าวสารของประชาชน ศึกษาคดียาเสพติด

Building equilibrium between right protections of the suspect
with the right in information acknowledgement of people study
narcotic case.

วสันต์ กอบคำ¹ กรันต์ ธนฐเทพ² พิศิษฐ์ กันธิพิย์³ มนไท ประมูลจักโก⁴

Wasan Kobkham¹ Karan Thanutep² Pisith Kuntatip³

Monthai Pamoonthakko⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) เพื่อศึกษา แนวคิด หลักการ ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน (2) เพื่อศึกษา ระเบียบกฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายภายในประเทศ ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน (3) เพื่อศึกษา ปัญหาในการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน (4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการสร้างสมดุลระหว่าง การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด กับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ในคดียาเสพติด ดำเนินการศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เอกสารและเนื้อหา รายงานผลการศึกษาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด พบว่าการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหายึดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2550 และ

¹ มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี (Master Degree of Laws, Ratchathani University)

² ศ. ดร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี (Prof. Ph.D. Graduate School, Ratchathani University)

³ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี (Faculty of Laws, Ratchathani University)

⁴ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี (Faculty of Laws, Ratchathani University)

สนธิสัญญาที่ประเทศไทยได้ทำไว้กับสากล ส่วนสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ยึดตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540

2. ระเบียบกฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายภายในประเทศ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาคดีอาชญากรรม และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนนั้น พบว่ากฎหมายต่างประเทศให้ความสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาอย่างมาก ส่วนกฎหมายในประเทศแม้จะให้ความสำคัญกับผู้ต้องหา แต่มีกฎหมายอื่นที่ให้สิทธิประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

3. ปัญหาการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาชญากรรมมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน พบว่าในต่างประเทศไม่ให้นำตัวผู้ต้องหาแถลงข่าว เพราะอาจจะมีผลกระทบต่อการใช้สิทธิและการพิพากษาคดีของคณะลูกขุนได้ ส่วนประเทศไทยนั้นปัญหาที่พบคือ เป็นการละเมิดสิทธิและเป็นการประจานผู้ต้องหา มากกว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

4. แนวทางในการสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหากับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน คือห้ามนำตัวผู้ต้องหาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ส่วนการรับรู้ข่าวสารของประชาชนนั้น ควรได้รับรู้เฉพาะผลการดำเนินการเท่านั้น

คำสำคัญ การคุ้มครองสิทธิ, สิทธิในการรับรู้ข่าวสาร

Abstract

This research aimed (1) to study concepts and principles related to right protection of an accused and the right in acquiring information about people, (2) to study regulations outside of country law and in-house law related to the right protection of an accused and the right in acquiring information of people, (3) to study problems of reporting the case to mass media, and (4) to recommend the action to balance the right of the accused and reveal the information to the public. This study was done by means of document research and content analysis, and reported the study in form of narration.

The findings were summarized as follows.

1. The concepts and principles related to the right protection of an accused revealed that it was done based on the Constitution of B.E. 2540, and

B.E. 2550, while the rights of the people in acquiring the information on the matter was based on the Act of public information disclosure.

2. International regulations and laws related to the matter found that it emphasized on the right of the accused while Thai laws might also be concerned about the right of the accused, but also opened to the public by other laws.

3. Problems related to the matter revealed that, other countries did not report the case to mass media for fearing that it would affect the perceptions and judgment of the juries, while the practice in Thailand found that the mass media reporting of the case violated the human right of the accused and made him feel embarrassment.

4. The recommendations to make the balance between mass media reporting the case and public information disclosure were to abolish mass media reporting of the case, and only the result of the filing the case should be disclosed to the public.

Keywords: the right protection of the suspect, the right in information acknowledgement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ การจับกุมผู้ต้องหา ผู้ผลิต และผู้จำหน่ายยาเสพติดรายใหญ่ จึงมักจะมีการแถลงข่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชน แต่ในการแถลงข่าวแต่ละครั้งมักจะมีการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาอาชญากรรม จนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของคนในสังคม และนักวิชาการว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาอาชญากรรมอย่างร้ายแรง จึงได้ทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการสร้างความสมดุล ระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาอาชญากรรม กับสิทธิการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชน ประกอบกับ แนวคิด หลักการการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) ศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดหลักการ (Due Process Model) และศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ซึ่งบัญญัติให้สันนิษฐานไว้ก่อน

ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์ ศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540

ความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคดีอาญาเสพติดของประชาชน กับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด ปัจจุบันกฎหมายให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ต้องหามากขึ้น โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดจริง ดังนั้น จะปฏิบัติต่อผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเหมือนผู้กระทำผิดไม่ได้

แนวคิดการควบคุมอาชญากรรม กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ (2554: 40) ได้ให้ความเห็นไว้ใน ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย มีรายละเอียด ดังนี้ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ได้รับการรับรองไว้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ เช่น บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดจริง บุคคลทั้งหลายที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม และได้รับการเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ หรือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย จะต้องให้ความเคารพและให้การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจะกระทำการใดๆ อันเป็นการหยามเกียรติไม่ได้ หรือแม้แต่การประจานผู้ที่ศาลมีคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดจริง ก็เป็นสิ่งต้องห้ามมิให้กระทำเช่นกัน การนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เราจะไม่พบเลยในนานอารยประเทศ การกระทำอันมีลักษณะเป็นการละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่รับรองไว้ในกฎหมาย เช่น สิทธิในชื่อเสียงหรือสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ย่อมเป็นการไม่เคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมีอยู่เนื่องจากความเป็นมนุษย์ และทำให้บุคคลนั้นได้รับการปฏิบัติเยี่ยงไม่ใช่มนุษย์

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน จากการแถลงข่าวการจับกุมคดีอาญาเสพติด ในอีกแง่หนึ่งเท่ากับเป็นการสนับสนุนหรือช่วยยั่วให้คนบางคนหลงผิด อยากจะลองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับขบวนการค้ายาเสพติด เช่นกรณีมีการแถลงข่าวการจับกุมยาเสพติดรายใหญ่ มักจะมีการบอกมูลค่าของยาเสพติด คิดเป็นเงินจำนวนเท่าไร ทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจยึด มีมูลค่าเท่าไร ทำให้คนบางเกิดความโลภอยากได้เงินโดยวิธีที่ผิด คิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพียงแค่ต้องการเงินหรือทรัพย์สินเป็นสิ่งตอบแทน โดยไม่คำนึงถึงพิษภัยของยาเสพติด ที่จะเกิดขึ้นกับสังคมและประเทศชาติ การแถลงข่าวในลักษณะยืนยันความผิดของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเป็น

การละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ที่มีความผิดต้องรับโทษตามกฎหมาย ซึ่งในต่างประเทศ ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ต้องหาอย่างมาก

การให้ข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อประกอบกับการเสนอข่าวของสื่อมวลชน ล้วนมีส่วนสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหา และความเที่ยงธรรมในการพิจารณาคดีได้ เมื่อพิจารณาทางด้านสังคมการปกครองระบอบประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของประชาชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อันถือเป็นการตอบสนองสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสารของประชาชน และเป็นอีกหนทางหนึ่งในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในการแถลงข่าว ณรงค์ ใจหาญ (2557: 5) ได้ให้ความเห็นไว้ในงานเขียนเรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีอาญา มีรายละเอียดดังนี้

การนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากทั้งนักวิชาการและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด โดยเฉพาะมีการกระทำในลักษณะประจาน ทำให้ผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดได้รับความเสียหาย จึงทำการศึกษาว่าการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด มาแถลงข่าวนั้นเป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ และกรณีการแถลงข่าวถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินการขององค์กรของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะหรือไม่ สื่อมวลชนมีสิทธิในการรับรู้และเสนอข่าวสารต่อสาธารณะเพียงใด และท้ายที่สุดควรกำหนดมาตรการในการแถลงข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่ อย่างไร การแถลงข่าวเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการเปิดเผยให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงานของตำรวจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดทำบริการสาธารณะให้กับสังคม ว่าตำรวจสามารถติดตามจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้สังคมมีความเชื่อมั่นและศรัทธาการปฏิบัติของตำรวจ และประชาชนจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่การแถลงข่าวโดยการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมาแถลงข่าว นั้น เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าหาขอบเขตการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมาแถลงข่าวอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดกับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคดีอาญาเสพติดของประชาชน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องหา

คดียาเสพติด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาคดียาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และชี้ให้เห็นถึงบทบาทบัญญัติของกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา แนวคิด หลักการ ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
2. เพื่อศึกษา ระเบียบ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายภายในประเทศ ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
3. เพื่อศึกษา ปัญหาในการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน จากต่างประเทศ และในประเทศ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการสร้างความสมดุล ระหว่าง การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา กับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในคดียาเสพติด

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาถึงกฎหมาย กฎ คำสั่ง ระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ดังที่ปรากฏให้เห็นเป็นประจำ ทางหน้าหนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์ในประเทศไทย ซึ่งเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

วิธีดำเนินการศึกษา

สารนิพนธ์นี้ดำเนินการศึกษาโดยวิธีการศึกษาเอกสาร และวิเคราะห์ผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เอกสารที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมของผู้ต้องหาคดียาเสพติด โดยเฉพาะการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งที่เป็นระเบียบกฎหมายในประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. การจัดทำรายการเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษา

2. ตรวจสอบและคัดเลือกเอกสารที่จะใช้ในการศึกษา
3. ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่พบจากการศึกษา และจัดกลุ่มความคิดที่ได้ตามประเด็นที่ศึกษา
4. จัดทำร่างรายงานการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง
5. ปรับปรุงรายงานการศึกษาและจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึง แนวคิด หลักการ ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
2. ทำให้ทราบถึง ระเบียบ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายภายในประเทศ ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาในการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน
4. เสนอแนะแนวทางในการสร้างความสมดุล ระหว่าง การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด กับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในคดีอาญาเสพติด

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาของสารนิพนธ์นี้ จะนำเสนอเป็นสี่ตอนคือ ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาและสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ตอนที่ 2 ระเบียบและกฎหมายทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ตอนที่ 3 ปัญหาในการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ทั้งในและต่างประเทศ และตอนที่ 4 แนวทางในการสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา กับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคดีอาญาเสพติดของประชาชน โดยมีสารสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา และสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร

แนวคิดและหลักการในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา และสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ที่พบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นดังนี้ การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาจากการเสนอข่าวในต่างประเทศมีความเคร่งครัดมาก การเสนอข่าวที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิและ

ชื่อเสียงของผู้ต้องหาจะทำได้ เช่น ไม่เสนอภาพการสืบพยานในศาล อย่างมากก็เพียงทำ เป็นภาพวาดมานำเสนอแทนภาพถ่าย หรือเสนอข่าวเพียงว่ามีผู้กระทำผิดถูกจับหรือถูก สอบสวน ซึ่งเสนอเพียงว่าผู้ถูกจับนั้นมีตำหนิรูปพรรณอย่างไร สูงต่ำ ดำขาว เชื้อชาติใด แต่จะ ไม่ระบุชื่อ หรือลงภาพถ่ายของผู้ต้องหา ทั้งนี้เพราะในกฎหมายต่างประเทศ ยึดหลักการ คุ่มครองสิทธิของผู้ต้องหาว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุด ว่าผู้ต้องหา เป็น ผู้กระทำผิดจริง การแถลงข่าวในลักษณะยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา ถือได้ว่าเป็น การละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา อันเป็นการขัดต่อหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เป็นเรื่องที่รัฐต้องให้การสนับสนุน เพราะ ประเทศ ที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้มาก ย่อมทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาประเทศได้มาก แต่สิ่งที่ต้องระมัดระวัง หากการเปิดเผยข้อมูลจะมีผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง หรือการ เปิดเผยข้อมูลอาจทำให้ประชาชนทั่วไปเชื่อว่าผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเป็นผู้กระทำผิดจริง การ เปิดเผยรายละเอียดของคดี ควรได้รับการทบทวนถึงขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูล เพื่อ ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด ซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิและ เสรีภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่จะไม่ถูกประจาน

การเสนอข่าวต้องมีการทบทวนว่า ควรเสนอข่าวที่ชัดเจนเหมือนในปัจจุบันหรือไม่ ซึ่ง ผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด มีความเสี่ยงที่จะถูกประณามว่าเป็นผู้กระทำผิด ในขณะที่ประชาชนผู้ รัับรู้ข่าวสารอย่างชัดเจนจากการแถลงข่าว โดยการนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมาร่วมแถลง ข่าวด้วย แม้จะมีผลทำให้ประชาชนรู้ถึงผลงานการปราบปรามอาญาเสพติดที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำลังละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเสียเอง เป็นการประจานหรือ ปฏิบัติต่อผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเยี่ยงผู้กระทำผิด ซึ่งการกระทำดัง กล่าวไม่ได้มีกฎหมายให้ อำนาจไว้ เป็นเพียงการเสนอผลงานที่ก้าวล่วงสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเท่านั้น

การเสนอข่าวมักจะเสนอภาพของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด หรือนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพ ติดมาแถลงข่าวการจับกุม และเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนได้สัมภาษณ์ผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด โดย สอบถามถึงรายละเอียดของคดี ตลอดจนความรู้สึกของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด บางครั้งก้าวล่วง ไปถึงครอบครัวของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด หรือเปิดเผยพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจยึด จนทำให้ประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารแทบจะเชื่อว่าผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดเป็นผู้กระทำผิดจริง ดังนั้นจึงห้ามนำตัวผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อป้องกันการละเมิด สิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด ให้แถลงเฉพาะผลการดำเนินงานเท่านั้น

ตอนที่ 2 ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ที่พบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นดังนี้

ประเทศอังกฤษ หรือประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรฐานการควบคุมการให้ข่าวของเจ้าหน้าที่รัฐไว้อย่างชัดเจน และให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ต้องหาอย่างมาก แตกต่างกับกฎหมายของประเทศไทย ที่ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในการแถลงข่าวไว้อย่างชัดเจน

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยหลักแล้วห้ามไม่ให้เปิดเผย เว้นแต่จะมีกฎหมายให้อำนาจไว้ และการเปิดเผยนั้นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ การเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้ผู้ต้องหาดูเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด ในประเทศอังกฤษต้องรับผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หรือการกล่าวว่าคุณถูกฟ้องในความผิดอาญา ย่อมต้องรับผิดฐานหมิ่นประมาทข้อมูลของผู้ต้องหา รวมทั้งรายละเอียดการสอบสวนที่แสดงว่าผู้ต้องหา เป็นผู้กระทำความผิดถือเป็นข้อมูลของราชการ

ในประเทศอังกฤษ การที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ทำได้ยากเนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เต็มใจให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกสิทธิ์ของทางราชการซึ่งสามารถอ้างเอกสิทธิ์ไม่ยอมเปิดเผยหรือส่งข้อมูลให้ได้ กฎหมายอังกฤษ มีมาตรฐานการควบคุมการเปิดเผยข้อมูลของเจ้าหน้าที่รัฐในกระบวนการยุติธรรมไว้อย่างชัดเจน และในการบังคับใช้กฎหมาย ศาลให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ต้องหาอย่างมาก ในทางปฏิบัติจึงไม่มีการประจานผู้ต้องหา โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

โดยหลักแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ การละเมิดอำนาจศาลในประเทศอังกฤษ ถือเป็นความรับผิดชอบเด็ดขาด แม้ผู้กระทำจะไม่มีเจตนาก่อให้เกิดอคติก็ตาม การขาดเจตนาอาจทำให้ได้รับโทษน้อยลง การลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลเข้มงวดมาก ทำให้สื่อมวลชนอังกฤษไม่สัมภาษณ์พยาน หรือรายงานคำรับสารภาพ ถ่ายภาพผู้ต้องหา พยาน หรือเจ้าหน้าที่ศาลภายในบริเวณห้องพิจารณา แม้กระทั่งจะรายงานว่าจำเลยบริสุทธิ์ ระยะเวลาที่อาจต้องรับผิดฐานละเมิดอำนาจศาล เริ่มตั้งแต่ผู้ต้องหาถูกจับ และอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ เป็นการคุ้มครองไม่ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในลักษณะที่จะทำให้ผู้ต้องหาดูเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดโดยปริยาย การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ต้องหา อาจทำให้ผู้ที่จะมาเป็นลูกขุนเกิดอคติลำเอียงต่อการพิจารณาคดี ต้องรับผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้ระบบการพิจารณาคดีแบบกล่าวหา คู่ความมีฐานะเท่าเทียมกันในศาล ผู้พิพากษาเป็นเพียงผู้คอยควบคุมให้มีการต่อสู้คดีอย่างยุติธรรม มีคณะลูกขุนเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณา ซึ่งขาดข้อเท็จจริง ถึงความผิดของจำเลย ซึ่งคณะลูกขุนเป็นบุคคลธรรมดา ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการพิจารณาคดี และไม่มีความรู้ทางกฎหมาย พยานหลักฐาน แต่อย่างไรใด รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ ศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยตั้งแต่แรก เพื่อป้องกันคู่ความนำพยานที่ไม่เกี่ยวกับการพิสูจน์ความผิดแต่มีผลด้านจิตใจเข้าสู่การรับรู้ของคณะลูกขุน หากพยานหลักฐานใดห้ามรับฟัง ก็จะไม่มีโอกาสเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี เช่น ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานในเรื่องชื่อเสียง ความประพฤติ ประวัติการกระทำผิดครั้งก่อน ประวัติการถูกจับกุม คำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นักกฎหมายที่ยืนยันความผิดของจำเลย ซึ่งข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเหล่านี้ ถือเป็นเรื่องนอกประเด็น ศาลจะไม่ให้นำเข้าสืบและห้ามไม่ให้รับฟัง เพราะไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ หรือพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น คำรับสารภาพหรือวัตถุของกลางที่ได้มาจากการข่มขู่ หรือข่มขืนใจ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลดีเพราะจะทำให้ลูกขุนใช้ดุลพินิจในการตัดสินได้เที่ยงตรง ไม่มีอคติลำเอียง

ประเทศสหรัฐอเมริกา พยายามป้องกันไม่ให้เกิดการเสนอข่าวของสื่อมวลชน เข้าสู่การรับรู้ของคณะลูกขุน เพราะการเสนอข่าวของสื่อมวลชน ในระหว่างการดำเนินคดีของตำรวจหรืออัยการ หากข่าวดังกล่าวอยู่ในความสนใจของประชาชน จะมีการเสนอข่าวอย่างละเอียดต่อเนื่องและยาวนานกว่าข่าวอื่น อาจมีผลกระทบต่อความเชื่อของคณะลูกขุน เนื่องจากคณะลูกขุนที่ได้รับรู้รายละเอียดของคดีมาก่อน จากการเสนอข่าวของสื่อมวลชน ซึ่งการเสนอข่าวเช่นนี้เป็นการเสนอความคิดเห็นไปสู่การรับรู้ของผู้ที่จะมาเป็นลูกขุน อาจก่อให้เกิดอคติลำเอียง การให้ข่าวของตำรวจหรืออัยการ อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาพิจารณาคดี เพราะทำให้ไม่สามารถคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นลูกขุนที่เที่ยงธรรม ปราศจากอคติลำเอียงได้ เท่ากับเป็นการปฏิเสธสิทธิของผู้ต้องหา ที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเที่ยงธรรม และอาจทำให้ต้องพิจารณาคดีใหม่ การให้ข่าวของตำรวจหรืออัยการต้องทำอย่างระมัดระวังเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา

ตอนที่ 3 ปัญหาการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าว

ปัญหาการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าว ที่พบในการศึกษาครั้งนี้ คือ การนำตัวผู้ต้องหา มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติด ตลอดจนส่งผลกระทบต่อถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำ

ไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ผู้ต้องหาคดียาเสพติดมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย จากการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายจากเจ้าหน้าที่รัฐ ในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตน คดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ต้องหาคดียาเสพติดเป็นผู้กระทำความผิดจริง จะปฏิบัติต่อผู้ต้องหาคดียาเสพติดเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้ การนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวหรือเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณชนเป็นการละเมิดสิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียงของผู้ต้องหาคดียาเสพติด การนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ทำให้ผู้ต้องหาคดียาเสพติดได้รับความอับอาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง ซึ่งหลักในการให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ส่งผลผูกพันต่ออำนาจรัฐ กำหนดให้รัฐต้องให้การคุ้มครองในเรื่องของสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาคดียาเสพติด รัฐจึงไม่สามารถละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหาคดียาเสพติดได้

ตอนที่ 4 ความสมดุล ระหว่างสิทธิของผู้ต้องหา กับสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

ความสมดุลระหว่างสิทธิของผู้ต้องหา กับสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ที่พบในการศึกษาครั้งนี้ เป็นดังนี้ การแถลงข่าวผลการจับกุม โดยนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวด้วยนั้น แม้จะมีผลทำให้สังคมรู้ถึงผลงานการปราบปรามยาเสพติดที่สำคัญ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำลังละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ที่จะไม่ถูกประจานหรือปฏิบัติต่อเขาเยี่ยงผู้กระทำความผิด ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่มีกฎหมายให้ทำได้ แต่เป็นเพียงการนำเสนอผลงานที่ก้าวล่วงสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติดเท่านั้น ประเทศที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณะได้มาก ย่อมทำให้ประชาชนมีส่วนรับรู้และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น แต่ข้อควรระมัดระวังที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไป คือหากการนำเสนอข่าวจะมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องหาคดียาเสพติด หรือการนำเสนอข่าวที่ทำให้ประชาชนเชื่อว่าผู้ต้องหาคดียาเสพติดเป็นผู้กระทำความผิด โดยการนำเสนอรายละเอียดของการกระทำความผิด การแถลงข่าวนั้น ควรมีการทบทวนถึงขอบเขตของการเสนอข่าว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเสนอข่าวนั้นก้าวล่วงหลักประกันสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่จะไม่ถูกประจาน การแถลงข่าวคดียาเสพติดต่อสื่อมวลชน ต้องมีความสมดุลกันระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด กับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในการที่จะได้รับรู้ข่าวสาร และไม่เป็นการละเมิดสิทธิ

ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ให้แถลงเฉพาะผลการดำเนินงานเท่านั้น โดยไม่นำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวด้วย

แนวทางในการปฏิบัติเพื่อไม่ให้ขัดต่อแนวคิดและหลักกฎหมาย ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้รับรองสิทธิของประชาชนโดยเฉพาะสิทธิของผู้ต้องหา ไว้อย่างชัดเจน เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 34 ได้รับรองสิทธิใน ชื่อเสียงของบุคคล การไขข่าวให้แพร่หลายย่อมไม่อาจกระทำได้ เช่นเดียวกับ มาตรา 35 และมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ห้ามมิให้เผยแพร่ข้อความหรือภาพไปยังสาธารณชน อันทำให้สิทธิในชื่อเสียงได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ผู้ต้องหาจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานที่ว่าเขายังเป็นผู้บริสุทธิ์ ฉะนั้นก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดจริงแล้ว จะปฏิบัติต่อผู้ต้องหาเสมือนเป็นผู้กระทำผิดไม่ได้ อย่างไรก็ตามการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด โดยเฉพาะมีการกระทำในลักษณะประจาน ทำให้ผู้ต้องหาคดียาเสพติดได้รับความเสียหาย จากการศึกษาการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน นั้นเป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ และกรณีการแถลงข่าวถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่จะรับรู้ข่าวสาร และการแถลงข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นการจัดทำบริการสาธารณะหรือไม่ สื่อมวลชนมีสิทธิในการรับรู้และเสนอข่าวสารต่อสาธารณะเพียงใด และสุดท้ายควรมีการกำหนดมาตรการ ในการจัดแถลงข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่ อย่างไร การแถลงข่าวเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญในการเปิดเผยให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงานของตำรวจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดทำบริการสาธารณะให้กับสังคม ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถติดตามจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้สังคมเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชนจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่การแถลงข่าวโดยการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวนั้น จะต้องกระทำเฉพาะกรณีที่จะเป็นประโยชน์สาธารณะที่สำคัญยิ่งเท่านั้น

การแถลงข่าวในลักษณะยืนยันความผิดของผู้ต้องหาคดียาเสพติดถือเป็นการประจานส่งผลกระทบต่อสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ดังนั้นการแถลงข่าวใน

ลักษณะยืนยันความผิดของผู้ต้องหาคดียาเสพติด จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อหลักการที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์

สิทธิมนุษยชน มีไว้เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และฐานะของผู้ต้องหาซึ่งในแง่ของการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามที่ปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้ที่ถูกกล่าวหาและอาจต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปโดยสะดวก แต่บุคคลที่ถูกกล่าวหาเหล่านั้นยังเป็นมนุษย์ผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิและศักดิ์ศรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ถูกประจาน เพราะการประจานเป็นการลบลู่เกียรติภูมิอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่บุคคลไม่ว่าจะเชื่อชาติ ศาสนา หรือสถานะใดก็ตามยังต้องมีอยู่เนื่องจากความเป็นมนุษย์

การประจานผู้ต้องหาเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามที่กฎหมายรับรองเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานซึ่งโดยหลักแล้ว การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะล่วงละเมิดสิทธิดังกล่าวไม่ได้ การดำเนินคดีอาญาในชั้นสอบสวนพบว่าการกระทำในลักษณะประจาน ซึ่งกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวผู้ต้องหา และสำหรับการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวการจับกุม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนเป็นการประจาน และห้ามเกียรติผู้ต้องหาคดียาเสพติดอย่างชัดเจน เท่ากับเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในกรณีนี้ด้วย

เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดียาเสพติด กับสิทธิในการรับรู้ข่าวสารคดียาเสพติดของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันปัญหาเสพติด และตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้เขียนเห็นว่า การแถลงข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีกฎหมายควบคุมอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิจัย

ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดทำระเบียบว่าด้วยการแถลงข่าวคดียาเสพติด โดยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ระเบียบเดียวกันในการแถลงข่าวคดียาเสพติด โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการและเหตุผล เนื่องจากการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ซึ่งขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อตอบสนองการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

เกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชน จึงเห็นสมควร ออกระเบียบว่าด้วยการแถลงข่าวคดียาเสพติด ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 . ห้ามนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

ตั้งโฆษกหรือทีมงานโฆษกของแต่ละหน่วยงาน มาแถลงข่าว โดยไม่ต้องนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนด้วย

ข้อ 2 . แถลงข่าวเฉพาะผลการดำเนินการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ยาเสพติดของกลาง

2.2 ทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจยึด

2.3 ยานพาหนะที่ได้จากการตรวจยึด

2.4 อาวุธที่ได้จากการตรวจยึด

2.5 แผนผังพฤติการณ์ในการกระทำความผิด

2.6 แผนผังเครือข่ายบุคคลที่ร่วมการกระทำความผิด

2.7 ห้ามแถลง ชื่อ ชื่อสกุลจริงของผู้ต้องหา ให้แถลงได้เฉพาะ ชื่อเล่น หรือฉายาของผู้ต้องหา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ และการศึกษาครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศไม่มีการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และขณะเดียวกันในประเทศไทยก็พบว่าการนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติด มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา และทำให้ผู้ต้องหาได้รับความอับอาย ดังนั้นจึงเห็นควรห้ามนำตัวผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน แม้จะยังไม่มีการกฎหมายหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนก็ตาม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ในคดีประเภทอื่นด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบในการนำตัวผู้ต้องหา มาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนที่มีผลกระทบต่อรูปคดี และครอบครัวของผู้ต้องหา

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2544). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย หน้า 40

ณรงค์ ใจหาญ. (2557). คอลัมน์ นิติศาสตร์รอบตน: การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและผู้ต้องหา ในคดีอาญา จากการเสนอข่าวสยามรัฐ ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 หน้า 5